

INDIE: „PRACUJEMY NAD NOWYMI SYSTEMAMI WIELOKROTNEGO UŻYTKU”

W trakcie sesji konferencyjnej, zorganizowanej przez indyjskie Laboratorium Badań Fizycznych, przedstawiciele narodowej agencji kosmicznej Indii zadeklarowali trwanie prac nad nowymi rodzajami systemów nośnych. Projektowi ISRO przyświecać ma zamysł odzyskiwania komponentów misji do ponownego ich użycia. Wypracowanie takich zdolności wskazano jako warunek powodzenia narodowych planów organizacji dalekich wypraw kosmicznych.

Plany rozwoju indyjskiego programu kosmicznego były jednym z wiodących tematów trzydniowej konferencji zorganizowanej przez tamtejsze narodowe Laboratorium Badań Fizycznych (Physical Research Laboratory, PRL). Wątek ten znalazł swoje główne rozwinięcie w okolicznościowym wystąpieniu, które przedstawił 8 listopada br. prezes Indyjskiej Organizacji Badań Kosmicznych (ISRO), Kiran Kumar. „Z coraz większą uwagą przyglądamy się technologiom wielokrotnego użycia” - stwierdził. „Chcemy, by nasze systemy nośne obsługiwały domyślnie nie jeden, a co najmniej kilka startów w ramach pojedynczego cyklu użytkowania”.

Choć wystąpienie nie zawierało konkretów dotyczących stopnia zaawansowania prac, ani oczekiwanego horyzontu czasowego realizacji, Kumar zaznaczył, że opanowanie technologii kosmicznych wielokrotnego użycia jest warunkiem powodzenia indyjskich planów dalekiej eksploracji kosmosu. Celem bezpośrednim jest redukcja kosztów i umożliwienie Indiom w bardziej odległej perspektywie stałego, powtarzalnego dostępu do przestrzeni kosmicznej. Szef ISRO podkreślił, że jest to konieczne do zachowania konkurencyjności narodowego programu kosmicznego na dynamicznie zmieniającym się globalnym rynku, gdzie obserwuje się obecnie wzrost znaczenia sektora prywatnego.

Przedstawiciele indyjskiej agencji kosmicznej mówili przy tej okazji również o wyzwaniach i napotykanym problemach w realizacji swoich zamierzeń. Jednym z nich ma być rozwarstwienie i niski poziom skomunikowania z instytucjami państwowymi, które powinny wykazywać większe zaangażowanie w sprawach kosmicznych. Prezes ISRO podkreślił, że zacieśnienie wzajemnych powiązań organizacyjnych jest obecnie tym, nad czym pracuje również jego agencja.

ISRO może już pochwalić się pewnymi dokonaniem w pracach nad rozwojem własnych systemów kosmicznych wielokrotnego użycia. W ubiegłym roku przeprowadzono m.in. próby z demonstratorem technologicznym bezzałogowego miniaturowego wahadłowca, RLV-TD (Reusable Launch Vehicle-Technology Demonstrator). Statek wykonał z powodzeniem w trakcie testu 10-minutowy lot na wysokość ok. 70 km, zakończony w wodowaniu w Zatoce Bengalskiej.

Czytaj też: [Indie - udany test demonstratora wahadłowca](#)